

MAATALOUSALAN JA MAASEUDUN YRITYSRAHOITUKSEN SUUNTAAMINEN HÄMEESSÄ

Suuntaamisen perusteet

Nämä suuntaukset koskevat 11.5.2015 ja sen jälkeen vireille tulevia toimenpiteitä, joilla maaseuturahaston kautta rahoitetaan maatalousalaa ja maaseudun yritystoimintaan. Suuntaamisen lähtökohtana ja perusteena ovat Maaseudun kehittämisen tukemisesta annettu laki (kehittämislaki 28/2014), Valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta (80/2015), Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma (maaseutuohjelma), Hämeen alueellinen maaseudun kehittämisohjelma, Leader-ryhmien paikalliset strategiat sekä Hämeen ELY-keskuksen ja alueen Leader-ryhmien välinen yhteistyösopimus.

Yritystuet ovat harkinnanvaraisia tukia. Hämeen ELY-keskus pyrkii rahoitustoiminnassaan varmistamaan hakijoiden tasapuolisen kohtelun ja aikaansaamaan mahdollisimman suuren alueellisen vaikuttavuuden maatalousalan ja maaseutualueiden kehittämiseen, työllisyyteen ja yritysten kilpailukykyyn. Rahoitus kohdennetaan toimenpiteisiin, jotka parhaiten edistävät maaseutuohjelman, alueellisen suunnitelman tai paikallisten strategioiden tavoitteiden toteutumista. Toimenpiteitä rahoitettaessa käytetään valintakriteereitä. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksellä arvioidaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Lisäksi toimenpiteellä on olennaista merkitystä yritysten perustamiselle, kasvulle tai kehittymiselle.

Rahoituksen kohdentamisessa huomioidaan olemassa oleva tarjonta ja yritysten kilpailuedellytykset rahoitettavalla toimialalla ja alueella. Kilpailua vääristävien vaikutusten välttämiseksi tukea ei myönnetä toimintaan, jossa on runsaasti kilpailevaa tarjontaa, vaikka hakevalla yrityksellä olisikin edellytyksiä menestyä kilpailussa.

Tuki kohdennetaan liiketaloudellisiin perusteisiin arvioituna ensisijaisesti päätoimiseen ja ammatilliseen yritystoimintaan. Tuettavan toiminnan on annettava pääasiallinen toimeentulo ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle.

Yleiset perusteet

Näitä linjauksia sovelletaan myönnettäessä **maatalousalan ja maaseudun yritystukea**. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta on mahdollista tukea maaseutualueiden yritysten investointeja ja yritysten perustamista.

Maaseutuasetuksen ja kehittämislain (28/2014) mukaisen yritysrahoituksen painopiste on maataloustuotteiden jalostuksessa ja kaupanpitämisessä (SEUT liite I) Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueella ja maatalouden ulkopuolisen rahoituksen paino on maaseutualueiden yritysten rahoituksessa sekä mikro- ja pienyritysten rahoituksessa, joilla on kytköksiä maa- ja metsätalousoihin.

Paikallisesti toimivalle yritykselle tukea voidaan myöntää vain, jos yritys korvaa tuotteillaan tai palveluillaan alueen ulkopuolelta hankittavia palveluita tai tuotteita taikka täydentää alueellista tarjontaa, johon toimivat yritykset eivät kohtuudella kykene vastaamaan.

Hämeen ELY-keskus ja Leader ryhmät ovat rahoittaneet maaseutuohjelman yritystukien ulkopuolelle Lahden sekä Hämeenlinnan että Riihimäen kaupunki alueet. Rajauksista on laadittu kartat, jotka ovat nähtävissä ELY-keskuksen www-sivuilla. Poisrajatuille kaupunkialueille voidaan myöntää investointitukea vain elintarvikkeiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen. Lisäksi tukea voidaan myöntää viljelijöille ja heidän perheenjäsenilleen maatilatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan perustamiseen ja kehittämiseen liittyviin investointeihin.

Tämän lisäksi Hämeen Ely-keskus on linjannut, että Leader-ryhmät vastaavat ensisijaisesti yritysrahoituksesta Hollolan, Forssan ja Heinolan kaupunkialueilla jotka maa- ja metsätalousministeriön antamien Leader-ryhmän kriteereiden mukaan voivat olla maaseutualueita, mutta Suomen ympäristökeskuksen aluetypologiassa määritellään sisemmäksi tai ulommaksi kaupunkialueeksi.

Muun yritystoiminnan osalta perustamistukea ja pienyritysten investointitukea voidaan Hämeen ELY-keskuksen linjauksen mukaan myöntää vain maaseututypologian mukaisten kaupunkien keskusta alueiden ulkopuolelle.

Yritystukea kohdennettaessa huomioidaan valti-ontukisäännöissä esitetyt poikkeukselliset toimialat, joilla tukirajat ovat matalammat tai joilla tukea ei voida myöntää lainkaan. (liikenne ja kuljetus, kuljetuskalusto, omistajanvaihdokset, rakennus- ja maanrakennusala).

Rahoitettavien hankkeiden tulee olla yritykselle merkittäviä. Taloudellisten vaikutusten lisäksi merkittävyyttä arvioidaan mm. hankkeen tulosten ja kustannusten perusteella. Pääsääntöisesti tuen perusteena olevien hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä investoinnin kokonaiskustannuksista voi olla enintään 2 milj. euroa alueellisesti vuosittain/tukijakoittain käytettävissä olevien varojen puitteissa.

Tukea ei myönnetä alle 10 000 euron investointiin. Pienin myönnettävä tuki on 2 000 €. Raken- nuksen hankinta tai uudisrakentaminen edellyttää pääsääntöisesti viiden vuoden pysyvyyttä.

Investoinnit maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden jalostukseen, markkinoille saattamiseen ja kehittämiseen

Investointituki on tarkoitettu alkavan tai toimivan yrityksen aineellisen tai aineettoman alku- ja laajennusinvestoinnin rahoittamiseen

Mikro- ja pienyrityksille voidaan myöntää korotet- tua investointitukea (30-35%) SEUT liitteen I mu- kaiseen toimintaan. Tukea ei myönnetä alle 10 000 euron investointeihin. Investoinnin edellytys- ten selvittämiseen voi saada tukea 40–50 % kus- tannuksista.

Maatalouden ulkopuoliseen yritys- toimintaan tehtävät investoinnit maaseutualueilla

Tuki kohdennetaan kasvaviin ja/tai kehittyviin pie- niin yrityksiin sekä toimintojaan maatalouden ul- kopuolelle monipuolistaville maatiloille. Maatalou- den ulkopuolista liiketoimintaa harjoittavat mik- royritykset ja pienet yritykset voivat saada inves-

tointitukea ainoastaan maaseutualueilla toteutet- taviin investointeihin.

Mikroyritykselle ja pienelle yritykselle voidaan myöntää tukea investointeihin Hämeen ELY- keskuksen alueella 20 %.

Yrityksen perustamistuki

Perustamistukea voidaan myöntää muun kuin maatalousalan ja metsätalouden ulkopuolisen yritystoiminnan aloittamiseen. Perustamistukea voidaan myöntää vain maaseutualueilla.

Perustamistukea myönnetään ensisijaisesti aloit- tavan yrittäjän ensimmäisen uuden yrityksen pe- rustamiseen. Perustamistukea voidaan myöntää myös tuotannollista tai palveluliiketoimintaa jo harjoittavan toimivan yrityksen liiketoiminnan uu- distamiseen. Perustamistukea suunnataan yrityk- sille, jotka tuovat markkinoille uuden tuotteen tai palvelun

Perustamistuella voi hankkia esimerkiksi asian- tuntija- tai neuvontapalveluita, joita tarvitaan liike- toiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen. Perustamistukea myönnetään ensisijaiset yrityk- sille, joiden perustamistoimenpiteistä merkittävä osa kustannuksista kohdistuu liiketoiminnan kehit- tämiseen liittyviin ulkopuolisiin asiantuntijapalve- luihin.

Tuen edellytyksenä on todennettavan liiketoimin- tasuunnitelman esittäminen. Perustamistukea voi saada yli 5 000 euron kehittämistoimenpiteisiin ja enintään 35 000 euroa.

Toimialakohtaisia linjauksia:

Hevosiin liittyvää yritystoimintaa kuten ratsastus- tai valmennustalleja voidaan rahoittaa maaseutu- ohjelmasta silloin, kun on kyse ammattimaisesta yritystoiminnasta. Tämä tarkoittaa käytännössä vähintään 10 hevospaikkaa.

Maaseutumatkailuyritysten rahoitus edellyttää ammattimaista yritystoimintaa. Vuokramökkitoi- minta edellyttää vähintään tavoitteeksi asetettua kolme mökkiä, joiden toteuttaminen tulee olla mahdollista sellaisella aikajänteellä, että yrityksen elinkelpoisuus voidaan todentaa. Vuokrauksen tulee perustua ns. viikkovuokraukseen tai sitä lyhyempään ajanjaksoon.

Maaseutuohjelmasta voidaan rahoittaa sosiaali- ja terveysalan toimitilainvestointeja harvaan asutulla maaseudulla tapauksissa, joissa ei ole kilpailua palveluntuottajien kesken toimijoiden vähyydestä johtuen. Tuen myöntäminen edellyttää markkinaselvityksen tekemistä ja yhtä kuntaa laajemman palvelujen järjestämistä vastuualueen tarkastelua. Jos hankkeen tavoitteena on ainoastaan ulkoistaa kunnan palvelutuotantoa, ei rahoitusta kuitenkaan myönnetä.

Seuraavia toimenpiteitä ei rahoiteta:

- Yrityskaupat ja hankkeet, joissa on kyse olemassa olevan liiketoiminnan jatkamisesta
- Maanrakennustoiminta ja perustajaurakointiin (rakennustoiminta)
- Sijoitus ja vuokraustoiminta mm. kiinteistöt, ajoneuvot, konevuokraamot sis. rakentamisen kiinteistöyhtiön lukuun, ei koske maaseudun rakennusten uusiokäyttöä
- Välitystoiminta, ellei toimenpide liity maaseutuyrityksissä tuotettujen tuotteiden myyntiin ja markkinointiin
- Vähittäis- ja tukkukauppa, ellei toimenpide liity maaseutuyrityksissä tuotettujen tuotteiden myyntiin tai tärkeiden palvelujen saatavuuden turvaamiseen alueella
- Olut-, drinkkibaarit, pizzeriat, pikaruokapaikat ja vastaavat
- Tavanomainen maataloustöiden urakointia ei pääsääntöisesti rahoiteta. Toimenpiteestä ei kuitenkaan tueta maatalouden alkutuotantoon liittyviä investointeja maataloilla, jotka harjoittavat tai ryhtyvät harjoittamaan muuta yritystoimintaa. Kone- ja laiteinvestoinneilla voidaan jossain tapauksissa lisätä maaseudun palvelutarjontaa tuottamalla palveluita esimerkiksi maaseudun infrastruktuurin hoitoon ja ylläpitoon sekä ravinteiden kierrätykseen liittyvään yritystoimintaan.
- Omien koneiden huoltokorjaamot
- Toimitilojen osalta tuki voi kohdistua vain netto kasvuun
- Liikennealan investoinnit
- Autojen hankinta, ellei erityisen painavia perusteita
- Kaivinkoneiden, pyöräkuormaajien tai vastaavien hankinta
- Leasingrahoituksella hankittu omaisuus
- Käytetyt koneet, traktorin hankinta
- Puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin hankinta
- Kilpailutoiminta, kilpailukalusto, ravikärryt ym.

- Toimintamenot, eläinten hankinta
- Liittymämaksut (mm. sähkö ja vesi)

Seuranta ja muutokset

Ohjelman toteutumista seurataan ja arvioidaan. Ohjelmakauden kuluessa näitä linjauksia voidaan tarpeen mukaan tarkentaa ja muuttaa.

Yhteystiedot

Kari Palvaila, Rahoitusasiantuntija p. 0295 025 082

Olli Löyttyniemi, Rahoitusasiantuntija p. 0295 025 074

sähköpostit: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

